

ESTRUCTURA ECONÒMICA II (ESPANYA)

3er curs

Lourdes VILADOMIU, Oriol ROCA

Curs 1993/94

PROGRAMA

Part I Els antecedents: la conformació de l'Espanya moderna

1.- Del proteccionisme a l'autarquia

Industrialització i proteccionisme. Autarquia i intervencionisme. Les relacions amb l'exterior. L'esgotament de la via autàrquica.

2.- Modificació del marc institucional de l'economia espanyola a finals dels cinquanta

Estabilització econòmica: un exemple paradigmàtic el Pla d'Estabilització de 1959. Nova ordenació econòmica i obertura exterior.

3.- El "desarrollismo" espanyol (1961-75)

Factors bàsics de transformació de l'economia espanyola a partir dels anys seixanta. Les macromagnituds i el miracle espanyol. Proteccionisme i obertura. El mercat intern. Els mecanismes d'equilibri extern. Població i població activa. Indústria versus Agricultura. Capital financer, capital estranger i capital públic. Les peculiaritats del model espanyol.

4.- La intervenció de l'Estat i les disfuncionalitats (1961-75)

La planificació indicativa. La regulació mitjançant la política monetària: les actuacions de "stop and go". La política fiscal. Els circuits privilegiats de finançament. Dotació d'infraestructures i serveis públics. Els desequilibris territorials. Distribució de la renda. La dimensió ecològica.

5.- Internacionalització i integració a l'espai econòmic europeu

Les inversions estrangeres. Empreses i transferència tecnològica. Origen del capital estranger i orientació sectorial. L'Acord Preferencial de 1970 amb la CE.

Part II Crisi i transició de l'economia espanyola

6.- Els aspectes diferencials de la crisi

La primera crisi mundial (1973-78). Els factors diferencials de la crisi a Espanya. La transició democràtica i l'aplaçament de l'ajust.

7.- Els pactes de la Moncloa

La institucionalització democràtica. El comportament de la inflació i el sector extern. Estabilització econòmica, política de rendes i reformes estructurals. La reforma fiscal. L'acompliment dels Pactes.

8.- L'impacte de la II crisi mundial (1979-85)

Les expectatives frustrades. Les dificultats dels centristes. Paralització de les inversions i canvis en la composició de l'estructura empresarial. Els sectors més afectats. La reconversió industrial. Les zones en decadència industrial. L'Estat de les Autonomies. El dèficit públic.

Part III L'Adhesió a la CE i la recuperació econòmica

9.- La integració a la CE

L'impacte d'un procés d'integració econòmica. El Tractat d'Adhesió i la reforma de la CE. Espanya en el context comunitari. Les polítiques comunitàries i la seva adequació a l'economia espanyola.

10.- La reactivació econòmica (1986-92)

Recuperació econòmica mundial i primers anys de la integració a la CE. Les macromagnituds. L'Estat del benestar: pressió fiscal, despesa pública i dèficit públic. Política monetària i tipus d'interès. Balança de pagaments i sobrevaloració de la pesseta. Comerç exterior i inversió estrangera. Infraestructures i serveis públics. Mercat de treball i ocupació.

Part IV La situació actual

11.- La recessió econòmica

Les incerteses del moment actual. Vulnerabilitat de l'economia espanyola. Recessió, crisi, desindustrialització i atur. Les dificultats de la CE i la recessió econòmica en els diferents països europeus. ¿Integració o desintegració europea?. Els desequilibris espanyols i els condicionants comunitaris. Cap a un futur incert.

Part V Els grans sectors

12.- L'agricultura: tres dècades de crisi

La crisi de l'agricultura tradicional. L'agroindústria. La balança comercial agro-alimentària. L'adhesió a la CE. La reforma de la PAC. Protecció al medi ambient i crisi de l'agricultura productivista.

13.- El desenvolupament industrial a Espanya

El protagonisme de la indústria en el desenvolupament dels seixanta. Les relacions banca-indústria. L'empresa multinacional. Les PYMES. L'empresa pública. La desindustrialització. Deslocalització industrial i noves activitats.

14.- Els serveis: els grans desconeguts

El procés de terciarització. Urbanització i creació de nous serveis. El sector financer. El comerç interior. Turisme. Transport i comunicacions.

Part VI Aspectes temàtics de l'economia espanyola

15.- Població i moviments migratoris

El creixement de la població i la seva distribució. Èxode rural. Urbanització i concentració de la població. Emigrants versus immigrants.

16.- Mercat de treball: població activa, ocupació i atur

Les taxes d'activitat i la seva composició. L'ocupació. L'economia submergida. L'atur. La política laboral. La flexibilització del mercat de treball.

17.- Balança de pagaments

Balança comercial. Estructura de les exportacions e importació. Taxes de cobertura. Dèficit comercial. Ingressos per turisme i remeses d'emigrants.

18.- Els moviments exteriors de capital

La inversió estrangera. Inversió directa. Inversió en immobles. Inversió en cartera. Inversió espanyola a l'estranger.

19.- Els desequilibris territorials

Nivell dels desequilibris territorials. Regions pobres i riques. La política regional. La política comunitaria de desenvolupament regional.

20.- Un exemple de sector industrial tradicional: el cas del tèxtil

La cadena tèxtil. Importància de l'activitat. Localització. Reestructuració i Reconversió. Situació actual i perspectives.

21.- Els sectors industrials punta: la química

Desenvolupament del sector. Localització. Subsectors: Química inorgànica de base, petroquímica,.... Les grans multinacionals i la seva presència en el sector espanyol. Problemàtica actual i perspectives.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

No hi ha llibre de text a cap de les parts de l'assignatura: aquest serà substituït per una sèrie de lectures que s'editaran periòdicament. A més a més es poden consultar les obres bàsiques següents:

Ramon Tamames. Estructura econòmica de España. Última edició. Alianza Universidad. i del mateix autor Introducción a la economía española. i de J. L. García Delgado (editor) España. Economía. Espasa.

I les revistes Información Comercial Española, Boletín de Información Comercial Española, Papeles de Economía Española, Agricultura y Sociedad, Revista de Estudios Agro-sociales, entre altres.